

Policy Brief no. 18, Ianuarie 2013

Modificările aduse legii privind statutul parlamentarilor sunt extrem de periculoase. Aprobate peste noapte fără nici un fel de consultare publică, acestea creează premisele îngropării anchetelor privind miniștri și foști miniștri, precum și a cererilor de arestare, reținere și percheziție privindu-i pe parlamentari la Comisie, avertizează **Laura Ștefan**

Statutul parlamentarilor: mai ușor să îngropi un dosar

- **Doar hotărârile de aprobare a cererilor ministrului justiției mai ajung în plenul camerelor, nu se dau termene clare de analiză a cererilor de reținere, arestare sau percheziție și nu e clar ce documente însoțesc cererea ministrului justiției (de pildă, dosarul)**
- **Pe incompatibilități se face o procedură paralelă celei de la ANI, perpetuând practica Parlamentului de a implica în chestiuni care nu țin de activitatea lui**

În materie penală

Puncte negre:

1. **Doar hotărârile de aprobare a cererilor ministrului justiției mai ajung în plenul camerelor.** Asta înseamnă că, de fapt, decizia finală privind avizarea începerii urmăririi penale pentru miniștri și foști miniștri, precum și cea privind percheziția, reținerea sau arestarea unui parlamentar nu se mai ia de plenul camerei din care persoana face parte, ci de către comisia care analizează cererea ministrului. Până acum atât hotărârile de respingere, cât și cele de aprobare erau trimise plenului pentru ca acesta să decidă dacă le confirmă sau le infirmă – adică plenul putea să treacă peste decizia comisiei parlamentare. Constituția este foarte clară pe acest

Ianuarie 2013

aspect – decizia se ia de către plenumul camerei din care persoana face parte, nu de către o comisie din cadrul acesteia. Mai mult, în practica sa CCR a explicat ca în cazul avizelor date de Președintele României decizia acestuia nu poate fi îngrădită în nici un fel de opinie exprimată de către comisia organizată pe lângă Președinție. În mod similar și în cazul Parlamentului decizia camerei nu poate fi subsumată deciziei unei comisii parlamentare. (Articolele 24 și 24²)

2. Procedura nu prevede termene pentru comisia care analizează cererea ministrului în cazul cererilor privind reținerea, arestarea sau percheziția parlamentarilor. Nu există nici o limită de timp în care comisia parlamentară trebuie să redacteze raportul, în aceste condiții vom asista în continuare la amânarea soluționării dosarelor. Acest fapt este extrem de grav pentru că aceste măsuri presupun urgența. (Articolul 24) În mod curios, în cazul cererilor privind urmărirea penală a miniștrilor și foștilor miniștri a fost introdus un termen de maxim 20 de zile în care comisia trebuie să redacteze raportul. (Articolul 24²) În cazul primei categorii de cereri termenul ar trebui să fie mult mai scurt.

3. Nu este reglementată nicio procedură pentru sesizările care ar putea veni de la cetățeni privind avizarea urmăririi penale a miniștrilor și a foștilor miniștri. Această posibilitate a fost reconfirmată în practica CCR, iar momentul modificării statutului parlamentarilor ar fi fost perfect pentru introducerea unei proceduri care să permită exercitarea efectivă a acestui drept cetățenesc. În lipsa unei proceduri această posibilitate a cetățenilor de a sesiza parlamentul este, practic, lipsită de conținut.

4. Nu e clar ce documente trebuie să însoțească cererea ministrului justiției – adică nu e clar că practica Parlamentului de a solicita dosarul cauzei va fi înlăturată. Formularea folosită de text este vagă și se referă la motivele legale și temeinice care ar justifica emiterea unui aviz pozitiv, dar nu se prevede nicăieri expres că parlamentarii nu pot cere să vadă dosarul cauzei. (Articolele 24 și 24²)

5. Transmiterea deciziei privind revocarea măsurii reținerii în caz de infracțiune flagrantă către CSM nu are alt rol decât timorarea procurorilor.

CSM nu are competențe legale în chestiunea de față, ci doar competențe privind cariera magistraților. Decizia Parlamentului eminent politic de a revoca o măsură dispusă de un procuror nu are nici o implicație asupra modului în care acesta și-a desfășurat activitatea în respectul dosarului. Așadar această reglementare nu se justifică. (Articolul 24¹)

Puncte gri:

1. Parlamentarul nu are garantat dreptul de a-și exprima un punct de vedere în cazul cererilor privind reținerea, arestarea sau percheziția. E neclar de ce există o diferență de tratament între aceste situații și cele în care se cere avizarea urmăririi penale unde parlamentarul are posibilitatea de a fi audiat.

2. Decizia se ia cu votul majorității parlamentarilor prezenți atât la comisie, cât și în plen. Cu siguranță situația este preferabilă celei în care decizia s-ar fi luat cu votul majorității membrilor camerei respective, mai ales în cazul parlamentului suprapopulat de astăzi. Ar fi fost utilă, totuși, introducerea unei condiții de cvorum, altfel putem asista la decizii luate de către un număr foarte mic de parlamentari.

În materie administrativă

Puncte negre

1. Reglementarea unei proceduri paralele celei de la ANI cu privire la incompatibilitatea parlamentarilor este periculoasă și va perpetua practica Parlamentului de a se implica în domenii care nu țin în mod direct de activitatea sa. Se va ajunge în practică la soluții divergente emise de Parlament, respectiv de ANI, soluții care vor fi invocate apoi în fața instanțelor

chemate să se pronunțe pe problema incompatibilității parlamentarilor în funcție de interesul concret al fiecărei părți din dosar. Parlamentarii vor susține în continuare că au avut permisiunea Parlamentului să continue activitatea care generează o stare de incompatibilitate. Această procedură paralelă se finalizează cu încetarea mandatului parlamentarului aflat în stare de incompatibilitate, în lipsa unui act definitiv din partea instanței sau a unui act neatacat din partea ANI care să confirme că într-adevăr parlamentarul era incompatibil. Deși se cere un aviz din partea ANI în această procedură, avizul nu este echivalent actului de constatare și nici nu oferă aceleași garanții procesuale parlamentarului în cauză – de exemplu avizul ANI nu poate fi atacat în acest moment în instanță. Așadar se poate ajunge la luarea unei decizii extrem de grave privind un parlamentar – încetarea mandatului – fără ca acesta să aibă posibilitatea de a contesta în justiție acuzațiile care i se aduc. Pe de altă parte avizul ANI nu este obligatoriu pentru Parlament pentru că legea nu precizează că acest aviz este unul conform. Așadar Parlamentul poate să ignore avizul ANI generând probleme de natură juridică în viitor, în măsura în care ANI decide să deschidă o procedură de verificare. Singura soluție este eliminarea acestei proceduri paralele – în cazul în care parlamentarii au îndoieli cu privire la situațiile potențial generatoare de incompatibilitate în care se află se pot adresa direct ANI pentru solicitarea unui punct de vedere, urmând ca apoi să opteze. (Articolul 18)

2. Sancțiunea pentru conflict de interese este mult prea blândă – maxim 6 luni de interdicție a participării la lucrările camerei. (Articolul 53)

3. Ar fi fost utilă reglementarea situației în care parlamentarul a dobândit avere nejustificată.

4. În multe situații obligația de a aduce la cunoștința camerei diverse aspecte privind incompatibilitățile aparține parlamentarului în cauză. E de la sine înțeles că acesta nu are interesul să facă publicitate unor aspecte care îi sunt defavorabile. Normal ar fi ca

posibilitatea de a notifica Parlamentul să aparțină și ANI.

Puncte albe:

1. Introducerea unor prevederi exprese privind încetarea mandatului parlamentarului în cazul în care actul de verificare al ANI nu este atacat sau în cazul în care instanța îl confirmă irevocabil.

Soluții:

1. Atacarea la CCR a legii înainte de promulgare – fie de către un grup de parlamentari (50 de deputați sau 25 de senatori), fie de către Președintele României.

2. Retrimiterarea legii la Parlament de către Președintele României pentru rezolvarea aspectelor evidențiate mai sus chiar de către Parlament.

Reamintim că aceste aspecte sunt monitorizate atent de către Comisia Europeană în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare. O consultare corectă a societății civile cu privire la un proiect de o asemenea importanță ar fi eliminat multe dintre erorile prezentate mai sus. Din păcate adoptarea unor acte normative peste noapte și fără consultarea celor interesați are influențe negative asupra calității acestora, așa cum lesne se poate observa în cazul de față.

Laura Ștefan este expert anticorupție al

Aurel Vlaicu 87, ap. 3
Sector 2, București
office@expertforum.ro
www.expertforum.ro